

)(2^v

EPISTOLA

qui optimus dicendi effector, atq
Magifter est, formandum & ritè
exercendum vim habēt maximam.
sed animum quoq̄ grauissima=
rum rerum cognitione augent. Fa=
tentur namque fere, qui bonarum
artium studijs imbuti humanita=
tem colunt, cum ad Epistolas Ci=
ceronis recurrunt, tantum se ibi
eximia cum sapientia coniunctæ
prudentiæ copiam inuenire, quan=
tam vnquam humana assequi indu=
ftria posse videatur.

Nec verò sententiæ huius nullæ
sunt rationes, siquidem in istis co=
dicillis (vt res amplissimas arctissi=
me constringam) Primum conti=
nentur dubiarum aliquot de rebus
grauissimis quæstionum adeo feli=
ces & rotundæ decisiones, ijs vt le=
ctis generosa mens non possit non
mirificè affici, quando non tantum
maximis de negotijs rectè erudi=
tur,

)(3^v

EPISTOLA

quam Græci καλοκαγαθιαν nominant, studium in animis confirmandum, sicut experiuntur, quicumque eam in rem ferio incumbunt. Itaque non immerito summis quibusque viris tanto amore dignæ iudicantur, nunquam ut è manibus depoeni debeant, verum hæc utilitas ad ætatis protractæ, nec humanarum rerum ignaros homines potissimum pertinere videtur.

Pueris autem & adolescentibus vel hoc nomine multum in his scriptis operæ, temporisue ponendum erit, ut facultatem sibi comparent expeditam nulla, aut quam minima reprehensione, & errore scribendi Epistolas. Nam esse literarum quoque suum quoddam artificium, ex earum liquet definitione, qua cum familiaribus colloquijs amicorum, imprimis doctorum, bonorumque, quorum vestigijs

)(4^r

DEDICATORIA.

gijs iuuentutem infiltrere decet, conferuntur. Cum enim ij fermo= nis culturam, etiam quando priua= tim inter fe conferunt, non penitus omnem negligant, fed maximo= re huc fpectent, vt quemadmo= dum in orationibus ipfis & gefti= bus, ita etiam in verbis per omnia pro rerum, quas tractant, dignita= te, quoad eius fieri poteft, deco= rum feruent & tueantur, quis ne= get æqualem vel potius maiorem in Epiftolis quoque diligentiam requiri?

Et fi autem, quæ apud Rheto= res de orationibus componendis traduntur præcepta, præfertim ge= neralia, interdum etiam ad epifto= las non inconcinnè applicantur, tamen quod vtriuſq generis fui funt limites, quos tranſilire nequa= quam liceat, vt difcrimen tene= atur, equidem haud dubito, quin
)(4 de folo

)(4^v

EPISTOLA

de folo id Cicerone accurata at=
tentione perfpici, & prudente ad=
hibita imitatione obferuari opti=
mè pofsit, idq è magis, quò mai=
or in Epiftolis deprehenditur li=
bertas, quæ formis & legibus cer=
tis aftringi vix queat.

Porrò Ciceronem vnum effe,
qui cum in hac tum alijs etiam E=
loquentiæ partibus principem ob=
tineat locum, nemo inficias puto
ibit. Quare iure infignem profectò
laudem merentur, qui in hoc maxi=
mo autore illuftrando plurimum
elaborant, fed melius fibi propici=
unt, qui ab alijs hac ratione adiuti
tanti oratoris cum fapientiam tum
eloquendi vim in fuum transferre
vfum legitimè ftudent: id quod
omnes bonarum literarum ftudio=
fos indefeffo labore facere par eft.
Quare ante nouennium primum
librum Epiftolarum familiarium
Ciceronis

)(5^r

DEDICATORIA.

Ciceronis in vñ iuuentutis fcho=
 lafticæ Germanicè pro mea virili
 redditum edidi. Quia verò defide=
 rabantur exemplaria, rogatus fum
 vt recognofcerem & auferem,
 quò libellus ftudiofis eloquentiæ
 effet gratior. Curauì igitur exem=
 plaria recudi, addidiq; fequentes
 tres libros, quos fub veftri nominis
 aufpicio in publicũ diuulgo. Vo=
 lui enim huius libelli æditione vos
 primum adhortari, vt in eo non fi=
 tis tardi, in quo omnis vis omnium
 ftudiorum veftrorum vertitur, vt
 fcilicet fideliffimis monitis veftri
 præceptoris, Reuerẽdi viri, pieta=
 te, eruditione & virtute præftantis
 M. Stephani Theodori, obtempe=
 retis: quo autore ftudia infituere,
 fformare, & corrigere pofitis, me=
 mores optimæ fententiæ Cicero=
 nianæ, nullam artem literis fine in=
 terprete & fine aliqua exercitatio=
)(5 ne per=

)(5^v

EPISTOLA

ne percipi posse, omnesq artes doctorem ac lumen desiderare. Sitis igitur maxime virtute, hoc est, pergitur institutum vrgere: literis optimis, quibus initiati estis, animos excolite, vt inter reliquas bestias vel homines esse agnoscimini, & ne vos, vestrumq honestissimū parentem sumptuum factorum peniteat, prouidete: neq fallatis patriæ, patris, amicorumq vestrorum expectationem, quam concitatis, cum vos olim vel in administranda Repub. vel in docenda religione, aut dicendo iure sibi profuturos esse confidant. Proinde quod optimus & præstantissimus pater filio præceperat, quem Athenas ad perdicendam philosophiam miserat, idem vobis quoq dictum putate: meminervis, ne dedecores & vrbis autoritatē & magistrorum.

Deinde

)(6^r

DEDICATORIA.

Deinde volui etiam huius libelli, quantumvis exigui, divulgatione singularis meae benevolentiae significationem erga patrem vestrum, clarissimum virum aedere: volui tandem vobis veluti digito monstrare, quam ratione tanti oratoris scripta, qualis fuit Cicero, in nostram linguam rectè conuerti possunt. Quod exercitium etiam à multis parui fiat, aut planè contemnatur, tamen hanc habet utilitatem, ut puer interuertendum primum penitus cogatur confidere auctoris sententiam, Deinde selectissima verba germanica, quibus propriè singulas periodos exprimat, eligere. Non dicam, quem fructum ex hoc exercitio percipere queat puer, cum aliquando in aulis magnorum regum & principum latinas epistolas, quae transmittuntur ab alijs, subito sciat quàm

)(6^v

EPISTOLA

quàm maximè proprijs & idem significans verbis reddere vernaculo sermone, in quo studio multi frigent, pauci sunt felices. Hortor igitur vos pro amicitia, quæ mihi cum vestro clarissimo parente per aliquot annos intercessit, ut hunc meum exiguum laborem non modò boni consulatis: sed ut, quam semel felici auspicio & alacri animo ingressi estis viam, ne unquam vlla deterriti difficultate deferatis: ne patria solum ac Respublica, verumetiam Ecclesia Christi, ad quam iuvandam omnibus officijs præcipuè nati sumus, in exoptatissimo studiorum vestrorum fructu aliquando velut acquiescat & lætetur. His valete in Christo, qui vestra studia gubernet, parentemque vestrum diu incolumem conferuet.

Datæ

)(7^r

DEDICATORIA.

Datæ ex præpositura Lyffena,

Anno salutis M. D. LXXVIII.

Die XXV. Aprilis, quo ante XVI
annos. Illuftrifs. princeps FRI=

DERICVSVVILHEL=

MVS Dux Saxoniz, IOHAN=

NIS VVILHELMI Ducis

Saxoniz filius, VVimariæ paulò

ante horam XI. antemeridianam

natus est, quem Deus æternus Pa=

ter Domini nostri Iesu Christi, ad

nominis sui gloriam, ad doctrinæ

veræ constantem propagationem,

& totius Ducatus Saxonici tran=

quillitatem per Spiritum San=

ctum diu protegat & gu=

hernet.

AMEN.